

PROGRAMA ANALITICĂ / FIȘA DISCIPLINEI

• Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
Facultatea	Facultatea de Științe ale Educației
Departamentul	Departamentul de Științe ale Educației
Domeniul de studii	Științe ale educației
Ciclul de studii	Masterat
Programul de studii/calificarea	Managementul instituțiilor educaționale

• Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	COMUNICARE VERBALA SI NONVERBALA ÎN DISCURSUL EDUCAȚIONAL				
Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. Rodica NAGY				
Titularul activităților de seminar	Prof. univ. dr. Rodica NAGY				
Anul de studiu	I	Semestrul	2	Tipul de evaluare	E
Regimul disciplinei	Categorica formativă a disciplinei DSI – Discipline de sinteză; DAP – Discipline de aprofundare				DSI
	Categorica de opționalitate a disciplinei: DO - obligatorie (impusă), DA - opțională (la alegere), DL - facultativă (liber aleasă)				DO

• Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	3	Cur s	2	Seminar	1	Laborator	-	Proiec t	-
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	42	Cur s	28	Seminar	14	Laborator	-	Proiec t	-

II Distribuția fondului de timp pe semestru:	ore
II a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	31
II b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	31
II c) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	31
II d) Tutoriat	6
III Examinări	3
IV Alte activități:	6

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	99
Total ore pe semestru (I+II+III+IV)	150
Numărul de credite	6

• Precondiții

Curriculum	-
Competențe	-

e	
---	--

• **Condiții** (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului		<ul style="list-style-type: none"> videoproiector, fișe de lucru, PC, videoproiector, suporturi electronice pentru unitatea de curs, prezentări PPT, materiale pentru aplicații, flip-chart, foi A1 și A3
Desfășurare aplicații	Seminar	<ul style="list-style-type: none"> videoproiector, fișe de lucru, PC, videoproiector, suporturi electronice pentru unitatea de curs, prezentări PPT, materiale pentru aplicații, flip-chart, foi A1 și A3
	Laborator	-
	Proiect	-

• **Competențe specifice acumulate**

Competențe profesionale	C4. Managementul relațiilor externe ale organizației școlare C6. Elaborarea de analize, studii și cercetări și valorificarea acestora în practica profesională
Competențe transversale	CT2. Dezvoltarea și asumarea unor strategii de conducere și relaționare specifice rolurilor situate la diverse niveluri ierarhice din cadrul organizației școlare CT3. Utilizarea unor practici educative eficiente de învățare pe tot parcursul vieții, în vederea formării și dezvoltării profesionale continue și adaptării competențelor profesionale la dinamica contextului profesional și social

• **Obiectivele disciplinei**

Obiectivul general al disciplinei	Dezvoltarea unui sistem conceptual-metodologic vizând analiza, interpretarea și gestionarea situațiilor de comunicare verbală și nonverbală în managementul educațional.
Obiective specifice	<ul style="list-style-type: none"> O1. Dezvoltarea capacității de analiză și sinteză a factorilor ce influențează comunicarea didactică eficientă O2. Aplicarea unor strategii specifice de comunicare verbală în situații date; O3. Utilizarea cadrului metodologic specific comunicării verbale orale și scrise; O4. Constientizarea efectelor comunicării nonverbale asupra receptorului

• **Conținuturi**

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1 Probleme generale	2 ore	expunere, prelegerea intensificată, problematizarea, conversația,	
1.1. Accepții ale comunicării în literatura de specialitate			
2. Statutul comunicării și perspective de abordare	2 ore	prelegerea intensificată, conversația, descoperirea dirijată	
<ul style="list-style-type: none"> Studiul comunicării 			
<ul style="list-style-type: none"> Necesitatea comunicării și a studierii ei. 	2 ore		

Comunicare și informație		expunere dialogată, descoperirea dirijată,	
<ul style="list-style-type: none"> Comunicarea mediatică. Funcțiile mass-media 	2 ore	prelegerea intensificată, conversația, explicația	
<ul style="list-style-type: none"> Comunicarea inter- și intrapersonală 	2 ore	expunere, conversația, descoperirea dirijată	
7. Comunicarea verbală și comunicarea non-verbală			
7.1. Raportul dintre comunicarea verbală și comunicarea nonverbală	2 ore	expunere dialogată problematizarea, studiul de caz,	
8 . Comunicarea verbală			
8.1. Comunicarea orală și comunicarea prin scris	2 ore	conversația, descoperirea dirijată, studiul de caz	
9. Comunicarea nonverbală			
9.1. Comunicare și tăcere	4 ore		
9. 2. Râsul și zîmbetul			
9. 3. Kinetica (kinezică, chinetică)		demonstrația, conversația, problematizarea, metodele și tehnicile gândirii critice	
9. 4. Gestica	2 ore		
9. 5. Oculezica	4 ore		
		conversația, problematizarea, studiul de caz	
9. 6. Proxemica	2 ore	expunere, prelegerea intensificată, problematizarea, conversația	
		expunere dialogată, conversația, descoperirea dirijată	

Bibliografie curs

- Abrie Jean-Claude, *Psihologia comunicării. Teorii și metode*, Editura Polirom, Iași, 2002
- Agabrian, Mircea, *Comunicarea. O abordare practică*, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2000
- Albu, Gabriel, *Comunicarea interpersonală. Aspecte formative și valențe psihologice*, Editura Institutul European, Iași, 2008
- Armstrong, David F., Wilcox, Sherman E., *The Gestural Origin of Language*, Oxford University Press, 2007
- Baudrillard, Jean, *Strategiile fatale*, Editura Polirom, Iași, 1996
- Baylon, Christian, Mignot, Xavier, *Comunicarea*, Editura Universității Al. I. Cuza, Iași, 2000
- Bougnoux, Daniel, *Introducere în științele comunicării*, Editura Polirom, Iași, 2000
- Blinkenberg, Jean-Marie, *Introducere în semiotica generală*, Editura Institutul European, Iași, 2004
- Cameron, Milton, *Comunicarea prin gesturi și atitudini. Cum să înveți limbajul trupului*, Editura Polirom, Iași, 2005
- Cârâc, Ioan S., *Teoria și practica semmului*, Editura Institutul European, Iași, 2003
- Charaudeau. Patrick, Maingueneau, Dominique, *Dictionnaire d'analyse du discours*, Editions du Seuil, Paris, 2002
- Chelcea, Septimiu (coord.), *Comunicarea nonverbală în spațiul public*, Editura Tritonic, București, 2004
- Chelcea, Septimiu, Ivan Loredana, Chelcea, Adina, *Comunicarea nonverbală: gesturile și postura*, Editura Comunicare.ro, București, 2004
- Chiru, Irena, *Comunicarea interpersonală*, Editura Tritonic, București, 2003
- Ciobanu, Olga, *Comunicare didactică*, curs digital
- Comloșan, Doina, Borchin Mirela, *Dicționar de comunicare*, Editura Excelsior Art, Timișoara, I, 2002, II, 2003
- Coman, Mihai, *Mass-media, mit și ritual. O perspectivă antropologică*, Editura Polirom, Iași, 2003
- Corjan, I. C., *Mass-media și publicitate*, Editura Universității Suceava, 2004
- Cornea, Paul, *Interpretare și raționalitate*, Editura Polirom, Iași, 2006
- Corniță, Georgeta, *Comunicare și semnificare. Studiul mimicii. Perspective interdisciplinare*, Editura Universității de Nord Baia Mare, 2006
- Corniță, Georgeta, *Comunicare și semnificare. Atributele minime în paradigma fizionomiei*, Editura Universității de Nord Baia Mare, 2006
- Crețu, Alina, Peptan, Elena, *Comunicarea de masă*, curs digital
- Van Cuillenburg, J. J., Scholten, O., Noomen, C: W., *Știința comunicării*, Editura Humanitas, București, 1998
- Cvasnii Cătănescu, Maria, *Elemente de retorică românească*, Editura All Universitar, București, 2001
- Dahlgren, Peter, Sparks, Colin, (coord.), *Jurnalismul și cultura populară*, Editura Polirom, Iași, 2004
- Dobrescu, Paul, Bărgăoanu, Alina, Corbu, Nicoleta, *Istoria comunicării*, Editura Comunicare.ro, București, 2007
- Eco, Umberto, *În căutarea limbii perfecte*, Editura Polirom, Iași, 2002
- Escarpit, Robert, *L'écrit et la communication*, PUF, Paris, 1973
- Fârte, Gheorghe-Ilie, *Comunicarea. O abordare praxiologică*, Casa Editorială Demiurg, Iași, 2004
- Fiske, John, *Introducere în științele comunicării*, Editura Polirom, Iași, 2003
- Gheorghe, Virgiliu, *Efectele televiziunii asupra minții umane și despre creșterea copiilor în lumea de azi*, Editura Evangelismos, București, 2005
- Goffman, Erving, *Viața cotidiană ca spectacol*, Editura Comunicare.ro, București, 2007
- Guțu, Dorina, *New Media*, Editura Tritonic, București, 2007
- Hartley, John, *Discursul știrilor*, Editura Polirom, Iași, 1999
- Hartley, Mary, *Limbajul trupului la serviciu*, Editura Polirom, Iași, 2005
- Ionescu Ruxândoiu, Liliana, *Conversația: structuri și strategii*, Editura All, București, 1995
- Jankelevitch, Vladimir, *Ironia*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1994
- Lacombe, Fabrice, *Rezolvarea dificultăților de comunicare*, Editura Polirom, Iași, 2005
- Lasswell, H., *The structure and function of communication in society*, în Bryson, L., (ed.) *The Communication of Ideas*, Institute for Religious and Social Studies, New York, 1948
- Le Breton, David, *Despre tăcere*, Editura All Educațional, București, 2001

Littlejohn, Stephen, *Theories of Human Communication*, Wadsworth, Belmont, 1983

Markova, Ivana, *Dialogistica reprezentărilor sociale*, Editura Polirom, Iași, 2004

Mcquail, Denis, *Comunicarea*, Editura Institutul European, Iași, 1999

Miclău, Paul, *Semiotica lingvistică*, Editura Facfa, Timișoara, 1977

Mucchielli, Alex, *Arta de a influența. Analiza tehnicilor de manipulare*, Editura Polirom, Iași, 2002

Mucchielli, Alex, *Arta de a comunica. Metode, forme, și psihologia situațiilor de comunicare*, Editura Polirom, Iași, 2005

Myers, T., ed., *Conversation and Discourse*, Edinburgh University Press, 1979

Newcomb, T., *An approach to the study of communication acts*, în "Psychological Review", 60, 1953, p. 393-404.

Pease, Alan, *Limbajul trupului. Cum pot fi citite gândurile altora din gesturile lor*, Editura Polimark, București, 1993

Pease, Alan, Garner, Alan, *Limbajul vorbirii. Arta conversației*, Editura Polimark, București, 1994

Pease, Alan & Barbara, *El e cu minciuna, ea vorbește-ntruna*, Editura „Curtea Veche”, București, 2007 (a)

Pease, Alan & Barbara, *De ce bărbaii se uită la meci și femeile se uită în oglindă. De ce sîntem diferiți și ce-ar fi de făcut*, Editura „Curtea Veche”, București, 2007 (b)

De Peretti, Andre, Legrand, Jean-Andre, Boniface, Jean, *Tehnici de comunicare*, Editura Polirom, Iași, 2001

Seminar	Nr. ore	Metode de predare	Observații
Aplicații			
<ul style="list-style-type: none"> Teorii si modele ale comunicării 	2 ore	explicația, problematizarea, conversația studiul de caz	
<ul style="list-style-type: none"> Comunicarea inter- și intrapersonală 	2 ore	explicația, conversația, descoperirea dirijată	
<ul style="list-style-type: none"> Comunicarea publică: norme, valori, principii; comunicarea în instituții 	2 ore	descoperirea dirijată, conversația, studiul de caz	
<ul style="list-style-type: none"> Comunicarea politicoasă în școală; comunicarea ritualică Tehnici de optimizare a comunicării în managementul educațional 	2 ore	explicația, conversația, descoperirea dirijată	
<ul style="list-style-type: none"> Comunicarea verbală, scrisă și orală. 	2 ore	conversația, problematizarea, studiul de caz	

<ul style="list-style-type: none"> • Paraverbalul în comunicarea didactică • Comunicarea nonverbală în clasă 	1 ore	conversația, descoperirea dirijată, studiul de caz	
	1 ore	conversația, problematizarea, conversația, problematizarea, studiul de caz	
<ul style="list-style-type: none"> • Sinteza problematizării comunicării, prin raportare la managementul instituțiilor educaționale 			

Bibliografie seminar

Semnificație și comunicare în lumea contemporană, prezentare, antologare și îngrijire de Solomon Marcus, Editura Politică, București, 1985

Severin, Werner J., Tankard, jr., James W., *Perspective asupra teoriilor comunicării de masă*, Editura Polirom, Iași, 2004

Sfez, Lucien, *Comunicarea*, Editura Institutul European, Iași, 2002

Slama-Cazacu, Tatiana, *Introducere în psiholingvistică*, Editura Științifică, București, 1968

Șerbănescu, Andra, *Cum gîndesc și cum vorbesc ceilalți. Prin labirintul culturilor*, Editura Polirom, Iași, 2007

Șoitu, Laurențiu, *Aspecte educaționale ale limbajului audio-vizual*, Editura universității Al. I. Cuza, Iași, 1993

Șoitu, Laurențiu, *Retorică audio-vizuală*, Editura Cronica, Iași, 1993

Teodorescu, Bogdan, *Cinci milenii de manipulare*, Editura Tritonic, București, 2007

Turchet, Philippe, *Sinergologia. De la limbajul trupului la arta de a citi gândurile celorlalți*, Editura Polirom, Iași, 2005

Viallon, Phillipe, *L'analyse du discours de la télévision*, Presse Universitaire de France, Paris, 1996

Wald, Henri, *Ideea vine vorbind*, Editura Cartea Românească, București, 1983

Winkin, Yves, *La nouvelle communication*, Seuil, Paris, 1981

Wunenburger, Jean-Jacques, *Filozofia imaginilor*, Editura Polirom, Iași

- **Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului**

Conținuturile disciplinei au fost elaborate ca urmare a consultării programelor de studii similare din străinătate.

- **Evaluare**

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizarea reperelor teoretice oferite în vederea analizei unei situații de comunicare; • Dezvoltarea unor strategii de comunicare verbală și nonverbală eficientă; 	Test docimologic	50%

Seminar	<ul style="list-style-type: none"> Demonstrarea capacității de a utiliza cunoștințele specifice Comunicării verbale și nonverbale în soluționarea unor situații școlare problematice. 	Studiul de caz	50%
Laborator	-	-	-
Proiect	-	-	-
Standard minim de performanță			
<p>Standarde minime pentru nota 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> capacitatea de a opera minimal în sfera teoretică a Comunicării verbale și nonverbale; capacitatea de a aplica informațiile specifice Comunicării verbale și nonverbale în contexte didactice concrete; <p>Standarde minime pentru nota 10:</p> <ul style="list-style-type: none"> capacitatea de a nuanța subtil sistemul terminologic al Comunicării verbale și nonverbale în vederea surprinderii contextelor sociale și școlare diverse; demonstrarea capacității de a utiliza cunoștințele specifice Comunicării verbale și nonverbale în soluționarea unor situații școlare problematice; abilitatea de a acționa diferențiat în funcție de variabilele comunicării verbale pentru a determina efecte pozitive la nivelul dezvoltării elevilor. 			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de aplicație
30.09.2016	Prof. univ. dr. Rodica NAGY	Prof. univ. dr. Rodica NAGY

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
	conf. univ. dr. Otilia CLIPA

Data aprobării în Consiliul academic	Semnătura decanului
26.09.2016	conf. univ. dr. Adina COLOMEISCHI 